

به نام خدا

وقایع اتفاقیه منطقه خلیج فارس (۱۹۸۵-۲۰۲۶): رویدادها، تحولات سیاسی، نظامی، امنیتی و حقوقی

مؤلف :

دکتر شمسی کاظمی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۵)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

Chaponashr.ir

سرشناسه : کاظمی، شمسی، ۱۳۲۴
عنوان و نام پدیدآورگان : وقایع اتفاقیه منطقه خلیج فارس (۱۹۸۵-۲۰۲۶): رویدادها، تحولات
سیاسی، نظامی، امنیتی و حقوقی / مولف: شمسی کاظمی
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۵.
مشخصات ظاهری : ۶۱۸ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۵۱۸-۰
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : وقایع اتفاقیه منطقه خلیج فارس - رویدادها- تحولات سیاسی
رده بندی کنگره : ۹۸۳ TP
رده بندی دیویی : ۶۶۸/۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۷۶۳۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : وقایع اتفاقیه منطقه خلیج فارس (۱۹۸۵-۲۰۲۶): رویدادها، تحولات سیاسی، نظامی، امنیتی و حقوقی
مولف : دکتر شمسی کاظمی
ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: الهام غفاری
تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۵
چاپ : زبرجد
قیمت : ۱۰۰۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۵۱۸-۰
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

تقدیم به؛

همسر مهربانم سیاوش و

نوه عزیزم آرمان

نسیم، مازیار و شبّnem

که مرا در گردآوری و تهیه این کتاب یاری دادند.

پیشگفتار	۲۵
مقدمه	۲۷
بخش اول: مبانی نظری ، تاریخی، حقوقی و امنیتی خلیج فارس	۳۱
فصل اول: مبانی جغرافیایی و ویژگی‌های طبیعی خلیج فارس	۳۳
مبحث اول: موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های طبیعی خلیج فارس	۳۴
گفتار اول: موقعیت جغرافیایی و مکانی خلیج فارس	۳۶
گفتار دوم: جایگاه خلیج فارس در میان خلیج‌های بزرگ جهان	۳۷
گفتار سوم: ویژگی‌های زمین‌شناختی خلیج فارس	۳۸
گفتار چهارم: تحولات طبیعی و انسانی خلیج فارس در دوره هولوسن	۳۹
گفتار پنجم: زمین‌ریخت‌شناسی و ویژگی‌های ساحلی	۳۹
مبحث دوم: آب‌وهوا و ویژگی‌های هیدرولوژیک	۴۰
مبحث سوم: جزایر خلیج فارس و اهمیت جغرافیای سیاسی آن‌ها	۴۰
گفتار اول: معرفی جزایر مهم خلیج فارس	۴۲
بند اول: جزیره قشم	۴۲
بند دوم: جزیره کیش	۴۳
بند سوم: جزیره هرمز	۴۳
بند چهارم: جزیره خارگ	۴۳
بند پنجم: جزایر لاوان و سیری	۴۳
بند ششم: جزایر ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک	۴۴
گفتار دوم: اهمیت سیاسی جزایر مهم خلیج فارس	۴۴
فصل دوم: پیشینه تاریخی، تمدنی و هویتی خلیج فارس	۴۹
مبحث اول: تاریخچه شکل‌گیری و تحولات تاریخی خلیج فارس	۵۰
گفتار اول: ریشه نام «خلیج فارس» و پیشینه تاریخی آن	۵۱
گفتار دوم: نگاهی به خلیج فارس در دوره‌های تاریخی	۵۴
گفتار چهارم: خلیج فارس در دوره امپراتوری‌های ایرانی	۵۶
بند اول: دوران هخامنشیان	۵۶

بند سوم: دوره یونانی و رومی	۵۸
بند چهارم: دوره اسلامی و عصر صفویه	۵۸
مبحث دوم: تبیین هویت جغرافیایی خلیج فارس و حاکمیت ایران بر جزایر در نقشه‌ها و اسناد تاریخی	۶۱
فصل سوم: تحولات تاریخی، دریانوردی و تجارت خلیج فارس	۶۹
مبحث اول: خلیج فارس در آثار جغرافی‌نویسان اسلامی	۷۰
گفتار اول: دوره استعمار و شکل‌گیری اهمیت نفتی خلیج فارس	۷۱
گفتار دوم: تاریخ حضور بریتانیا در خلیج فارس	۷۱
مبحث دوم: جنگ‌ها و تحولات معاصر منطقه خلیج فارس	۷۲
مبحث سوم: اهمیت دریانوردی، تجارت و ارتباطات دریایی در تاریخ خلیج فارس	۷۳
فصل چهارم: خلیج فارس در فرهنگ، هویت و حافظه تاریخی	۷۷
مبحث اول: جایگاه خلیج فارس در فرهنگ ایرانی	۷۷
گفتار اول: روز ملی خلیج فارس	۷۸
گفتار دوم: خلیج فارس در موسیقی و هنر	۷۹
گفتار سوم: بازنمایی خلیج فارس در ادبیات و رسانه	۷۹
مبحث دوم: بازنمایی جهانی و فناوری‌های نوین خلیج فارس	۸۰
گفتار اول: پسوند اینترنتی خلیج فارس	۸۱
گفتار دوم: نقش فضای مجازی در حفظ هویت تاریخی خلیج فارس	۸۱
فصل پنجم: نام تاریخی خلیج فارس و جایگاه آن در منابع، اسناد و گفتمان‌های هویتی	۸۵
مبحث اول: نام تاریخی خلیج فارس در منابع و اسناد تاریخی	۸۶
گفتار اول: خلیج فارس در آثار جغرافی‌نویسان اسلامی	۸۸
گفتار دوم: خلیج فارس در آثار سیاحان، جهانگردان و سفرنامه‌های تاریخی	۸۸
مبحث دوم: دیدگاه نویسندگان غربی و غیرعرب درباره اصالت نام «خلیج فارس»	۹۰
گفتار اول: اعتراف روشنفکران و اندیشمندان عرب به اصالت تاریخی نام خلیج فارس	۹۲
گفتار دوم: نام خلیج فارس در گفتمان‌های هویتی معاصر	۹۴
فصل ششم: مناقشه نام خلیج فارس در اسناد، دیپلماسی و روابط بین‌الملل	۱۰۱
مبحث اول: مناقشه معاصر درباره نام خلیج فارس	۱۰۲

مبحث دوم: سیاسی شدن نام‌های جغرافیایی و چالش نام خلیج فارس در کار توگرافی بین‌المللی	۱۰۴
مبحث سوم: بازتاب نام تاریخی خلیج فارس در رسانه‌های عربی و تغییر رویکرد افکار عمومی	۱۰۵
گفتار اول: رسانه‌ها و نویسندگانی که اصالت تاریخی نام خلیج فارس را پذیرفتند	۱۰۵
گفتار سوم: رسانه‌های قوم‌گرا و مخالف	۱۰۶
مبحث چهارم: نام خلیج فارس در اسناد، معاهدات و رویه بین‌المللی	۱۰۷
گفتار اول: کاربرد نام خلیج فارس در قراردادهای تاریخی	۱۰۸
گفتار دوم: جایگاه نام خلیج فارس در سازمان‌های بین‌المللی	۱۰۹
مبحث پنجم: نقش سازمان ملل متحد در استانداردسازی نام‌های جغرافیایی و تثبیت نام خلیج فارس	۱۱۰

فصل هفتم: جایگاه حقوقی خلیج فارس در حقوق بین‌الملل دریاها

مبحث اول: جایگاه حقوقی خلیج فارس در نظام حقوق بین‌الملل دریاها	۱۱۷
گفتار اول: نقش کنوانسیون (۱۹۸۲) حقوق دریاها در تعیین رژیم حقوقی منطقه	۱۱۸
گفتار دوم: مفهوم و ماهیت حقوقی آب‌های سرزمینی	۱۲۱
بند اول: عرض آب‌های سرزمینی	۱۲۲
بند دوم: خطوط مبدأ و تعیین آب‌های سرزمینی	۱۲۲
بند سوم: صلاحیت‌های دولت ساحلی در آب‌های سرزمینی	۱۲۳
مبحث دوم: اهمیت آب‌های سرزمینی در رژیم حقوقی خلیج فارس	۱۲۳
مبحث سوم: منطقه انحصاری اقتصادی	۱۲۵
گفتار اول: مفهوم و ماهیت حقوقی منطقه انحصاری اقتصادی	۱۲۵
گفتار دوم: محدوده منطقه انحصاری اقتصادی	۱۲۶
گفتار سوم: حقوق حاکمیتی دولت ساحلی	۱۲۶
گفتار چهارم: حقوق سایر دولت‌ها در منطقه انحصاری اقتصادی	۱۲۶
گفتار پنجم: تحدید حدود منطقه انحصاری اقتصادی در خلیج فارس	۱۲۷
گفتار ششم: منطقه انحصاری اقتصادی و منابع انرژی خلیج فارس	۱۲۷
گفتار هفتم: رویه قضایی بین‌المللی	۱۲۸
مبحث چهارم: اهمیت منطقه انحصاری اقتصادی در رژیم حقوقی خلیج فارس	۱۲۸
مبحث پنجم: فلات قاره در حقوق بین‌الملل دریاها	۱۲۹
گفتار اول: مفهوم و تحول تاریخی فلات قاره	۱۲۹
گفتار دوم: تعریف حقوقی فلات قاره	۱۳۰

گفتار سوم: حقوق دولت ساحلی بر فلات قاره	۱۳۰
گفتار چهارم: تحدید حدود فلات قاره	۱۳۱
مبحث ششم: فلات قاره و منابع انرژی خلیج فارس	۱۳۱
گفتار اول: فلات قاره و اختلافات دریایی در خلیج فارس	۱۳۲
گفتار دوم: رویه قضایی بین‌المللی	۱۳۲
گفتار سوم: اهمیت فلات قاره در رژیم حقوقی خلیج فارس	۱۳۳
مبحث هفتم: آب‌های داخلی در حقوق بین‌الملل	۱۳۳
گفتار اول: مفهوم و تعریف آب‌های داخلی	۱۳۴
گفتار دوم: ماهیت حقوقی آب‌های داخلی	۱۳۴
گفتار سوم: تمایز آب‌های داخلی و دریای سرزمینی	۱۳۵
گفتار چهارم: خطوط مبدأ و تأثیر آن بر آب‌های داخلی	۱۳۵
گفتار پنجم: آب‌های داخلی و بنادر	۱۳۶
مبحث هشتم: آب‌های داخلی در خلیج فارس	۱۳۶
مبحث نهم: عبور بی‌ضرر در حقوق بین‌الملل دریاها	۱۳۷
گفتار اول: مفهوم عبور بی‌ضرر	۱۳۸
گفتار دوم: معیار بی‌ضرر بودن عبور	۱۳۸
گفتار سوم: عبور کشتی‌های جنگی	۱۳۹
گفتار چهارم: عبور بی‌ضرر در خلیج فارس	۱۴۰
گفتار پنجم: تمایز عبور بی‌ضرر و عبور ترانزیتی	۱۴۰
گفتار ششم: رویه قضایی و بین‌المللی	۱۴۱
مبحث دهم: رژیم حقوقی تنگه هرمز از منظر حقوق بین‌الملل دریاها	۱۴۱
گفتار اول: مفهوم حقوقی تنگه هرمز	۱۴۳
گفتار دوم: رژیم عبور ترانزیتی	۱۴۴
گفتار سوم: حقوق و تعهدات دولت‌های ساحلی	۱۴۴
گفتار چهارم: تعهدات کشتی‌ها و هواپیماهای عبوری	۱۴۵
مبحث یازدهم: تنگه هرمز و آزادی کشتیرانی بین‌المللی	۱۴۵
گفتار اول: وضعیت حقوقی ایران و عمان	۱۴۶
گفتار دوم: تنگه هرمز و امنیت بین‌المللی	۱۴۷
گفتار سوم: تنگه هرمز در رویه بین‌المللی	۱۴۸

فصل هشتم: جایگاه ژئوپلیتیکی، اقتصادی و راهبردی خلیج فارس در نظام منطقه‌ای و

بین‌المللی ۱۵۵

مبحث اول: اهمیت ژئوپلیتیکی، اقتصادی و راهبردی خلیج فارس ۱۵۵

گفتار اول: اهمیت ژئوپلیتیکی خلیج فارس ۱۵۶

گفتار دوم: اهمیت اقتصادی خلیج فارس ۱۵۶

گفتار سوم: اهمیت منابع نفت و گاز خلیج فارس ۱۵۸

گفتار چهارم: نقش خلیج فارس در بازار جهانی انرژی ۱۵۹

گفتار پنجم: اقتصاد دریایی و تجارت منطقه‌ای ۱۶۰

مبحث دوم: جایگاه راهبردی خلیج فارس ۱۶۱

فصل نهم: محیط زیست، منابع زیستی و چالش‌های اکولوژیکی خلیج فارس ۱۶۵

مبحث اول: منابع زیستی و غذایی خلیج فارس ۱۶۵

گفتار اول: تنوع زیستی دریایی خلیج فارس ۱۶۶

گفتار دوم: منابع غذایی و زیستی خلیج فارس ۱۶۶

بند اول: ماهیان تجاری و خوراکی ۱۶۷

بند دوم: میگو و صدف‌های دریایی ۱۶۷

گفتار سوم: اهمیت اکولوژیکی منابع دریایی ۱۶۷

گفتار چهارم: اهمیت فرهنگی و تاریخی منابع دریایی ۱۶۸

مبحث دوم: محیط زیست و چالش‌های زیست‌محیطی خلیج فارس ۱۶۸

گفتار اول: تنوع زیستی و حیات وحش ۱۶۹

گفتار دوم: گونه‌های دریایی و جانوری ۱۶۹

بند اول: لاک‌پشت‌ها ۱۶۹

بند دوم: دلفین‌ها و نهنگ‌ها ۱۷۰

بند سوم: کوسه‌ها ۱۷۰

گفتار سوم: جنگل‌های حرا ۱۷۰

مبحث سوم: تهدیدهای زیست‌محیطی ۱۷۱

گفتار اول: آلودگی‌های زیست‌محیطی ۱۷۱

گفتار دوم: گرد و غبار و تغییرات اقلیمی ۱۷۲

مبحث چهارم: چالش‌های زیست‌محیطی و ضرورت حفاظت از خلیج فارس ۱۷۲

گفتار اول: آلودگی‌های نفتی و صنعتی ۱۷۳

گفتار دوم: آلودگی آب و پساب‌ها	۱۷۳
گفتار سوم: گرد و غبار منطقه‌ای	۱۷۳
گفتار چهارم: افزایش دمای آب و تغییرات اقلیمی	۱۷۳
گفتار پنجم: تخریب زیستگاه‌های دریایی	۱۷۴
مبحث پنجم: ضرورت حفاظت و مدیریت پایدار محیط زیست	۱۷۴
نتیجه و تحلیل پایان بخش اول	۱۷۷
بخش دوم: مبانی امنیت در منطقه خلیج فارس	۱۸۱
فصل اول: مفاهیم و مبانی نظری امنیت	۱۸۱
مبحث اول: مفاهیم بنیادین امنیت	۱۸۲
گفتار اول: مفهوم امنیت	۱۸۲
گفتار دوم: مفهوم تهدید و آسیب‌پذیری	۱۸۳
گفتار سوم: تضمین‌های امنیتی	۱۸۳
گفتار چهارم: جغرافیای سیاسی	۱۸۳
مبحث دوم: امنیت در مطالعات بین‌الملل	۱۸۵
گفتار اول: نظریه‌های کاربردی امنیت در مطالعات بین‌الملل	۱۸۵
گفتار دوم: الگوهای امنیت جمعی	۱۸۷
بند اول: الگوی امنیت مبتنی بر موازنه قدرت	۱۸۷
بند سوم: الگوی امنیت جمعی و مشارکتی	۱۸۸
مبحث سوم: رژیم‌های امنیتی خلیج فارس در چهارچوب نظام بین‌المللی	۱۸۹
گفتار اول: نظریه بازدارندگی و کارکرد آن در امنیت منطقه‌ای	۱۹۰
گفتار دوم: نقش عامل فضا در شکل‌گیری روابط بین‌الملل و ژئوپلیتیک	۱۹۱
بند اول: رویکرد قدرت‌محور	۱۹۱
بند دوم: رویکرد ایدئولوژیک	۱۹۲
بند سوم: رویکرد اقتصاد سیاسی	۱۹۲
گفتار سوم: ژئوپلیتیک و سیاست خارجی	۱۹۳
گفتار چهارم: الگوهای نظری امنیت منطقه‌ای	۱۹۳
بند اول: الگوی موازنه قدرت	۱۹۴
بند دوم: الگوی هژمونیک	۱۹۴
بند سوم: الگوی امنیت جمعی و الزامات تحقق آن در خلیج فارس	۱۹۴

مبحث چهارم: اهمیت رژیم امنیتی منطقه خلیج فارس.....	۱۹۷
مبحث پنجم: نظریه‌ها و الگوهای امنیت منطقه ای خلیج فارس.....	۱۹۷
گفتار اول: نظریه معمای امنیت.....	۱۹۸
گفتار دوم: نظریه امنیت تعاونی.....	۲۰۰
گفتار سوم: نظریه مجموعه امنیت.....	۲۰۲
گفتار چهارم: امنیت خلیج فارس در چارچوب نظریه بوزان.....	۲۰۲
مبحث ششم: راهبردهای امنیتی و ژئوپلیتیک منطقه خلیج فارس.....	۲۰۵
گفتار اول: ویژگی‌های نظام امنیتی خلیج فارس.....	۲۰۵
گفتار دوم: ژئوپلیتیک منطقه‌ای خلیج فارس.....	۲۰۸
گفتار سوم: ابعاد ژئوپلیتیکی امنیت خلیج فارس.....	۲۱۰
مبحث هفتم: تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های امنیتی خلیج فارس.....	۲۱۲
گفتار اول: تهدیدهای امنیتی خلیج فارس.....	۲۱۴
گفتار دوم: آسیب‌پذیری‌های منطقه خلیج فارس.....	۲۱۶
فصل دوم: الگوها و رویکردهای تأمین امنیت در منطقه خلیج فارس.....	۲۲۷
مبحث اول: همگرایی امنیتی و هژمونی در خلیج فارس.....	۲۲۸
مبحث دوم: رویکردهای تأمین امنیت منطقه خلیج فارس.....	۲۳۰
گفتار اول: امنیت دریایی در خلیج فارس.....	۲۳۱
گفتار دوم: مفهوم و ابعاد امنیت دریایی.....	۲۳۲
گفتار سوم: اهمیت خطوط مواصلاتی دریایی.....	۲۳۴
گفتار چهارم: تهدیدهای امنیت دریایی.....	۲۳۶
بند اول: دزدی دریایی.....	۲۳۶
بند دوم: تروریسم دریایی.....	۲۳۷
بند سوم: مین‌گذاری دریایی.....	۲۳۷
بند چهارم: حملات به نفتکش‌ها.....	۲۳۸
مبحث سوم: منطقه‌گرایی و ترتیبات امنیتی در خلیج فارس.....	۲۳۹
گفتار اول: نقش قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در امنیت خلیج فارس.....	۲۴۰
گفتار دوم: نقش قدرت‌های فرامنطقه‌ای در ترتیبات امنیتی خلیج فارس.....	۲۴۲
مبحث چهارم: پیشینه معماری امنیتی خلیج فارس در سیاست‌های آمریکا.....	۲۴۴
گفتار اول: دکترین نیکسون و سیاست دو ستونی.....	۲۴۵

- بند اول: نقش ایران و عربستان ۲۴۵
- بند دوم: دکترین گوام ۲۴۶
- گفتار دوم: گذار از سیاست دو ستونی به راهبرد مهار دوجانبه ۲۴۷
- بند اول: انقلاب اسلامی و پایان سیاست دو ستونی ۲۴۷
- بند دوم: حضور مستقیم آمریکا ۲۴۷
- مبحث پنجم: میراث دکترین‌های امنیتی ایالات متحده پیش از ۱۹۸۵ ۲۴۸
- مبحث ششم: تحول دکترین‌های امنیتی آمریکا در خلیج فارس (۱۹۸۵-۲۰۲۶) ۲۴۹
- گفتار اول: میراث دکترین‌های پیش از ۱۹۸۵ ۲۵۰
- گفتار دوم: دکترین ریگان (۱۹۸۵-۱۹۸۹) ۲۵۰
- بند اول: جنگ نفتکش‌ها ۲۵۱
- بند دوم: اسکورت نفتکش‌ها و عملیات ارنیست ویل ۲۵۱
- بند سوم: عملیات پرپینگ مانتیس ۲۵۱
- بند چهارم: حمایت از شورای همکاری خلیج فارس ۲۵۲
- گفتار سوم: دکترین بوش پدر (۱۹۸۹-۱۹۹۳) ۲۵۲
- بند اول: جنگ آزادسازی کویت ۲۵۳
- بند دوم: استقرار پایگاه‌های نظامی ۲۵۳
- بند سوم: آغاز نظم امنیتی پس از جنگ سرد ۲۵۳
- گفتار چهارم: دکترین کلینتون - مهار دوجانبه (۱۹۹۳-۲۰۰۱) ۲۵۴
- بند اول: تحریم‌های ایران (۱۹۹۵) ۲۵۵
- بند دوم: تقویت همکاری با کشورهای شورای همکاری خلیج فارس ۲۵۵
- گفتار پنجم: دکترین بوش پسر (۲۰۰۱-۲۰۰۹) ۲۵۶
- بند اول: جنگ علیه تروریسم ۲۵۶
- بند دوم: اشغال افغانستان و عراق ۲۵۷
- بند سوم: تغییر موازنه قدرت در خلیج فارس ۲۵۷
- مبحث هفتم: معماری امنیتی جدید آمریکا در منطقه خلیج فارس ۲۵۸
- گفتار اول: دکترین اوباما (۲۰۰۹-۲۰۱۷) ۲۵۸
- بند اول: کاهش حضور نظامی ۲۵۸
- بند دوم: برجام ۲۵۹
- بند سوم: بازتوازن راهبردی ۲۵۹
- گفتار دوم: دکترین ترامپ (۲۰۱۷-۲۰۲۱) ۲۵۹

۲۶۰	بند اول: فشار حداکثری
۲۶۰	بند دوم: خروج از برجام
۲۶۰	بند سوم: ائتلاف دریایی
۲۶۱	بند چهارم: ترور قاسم سلیمانی
۲۶۱	گفتار سوم: دکترین بایدن (۲۰۲۱-۲۰۲۵)
۲۶۲	بند اول: کاهش تمرکز بر خاورمیانه
۲۶۲	بند دوم: جنگ غزه
۲۶۲	بند سوم: امنیت دریای سرخ
۲۶۳	بند چهارم: عملیات عملیات نگهبان رفاه
۲۶۳	بند پنجم: همکاری با کشورهای عربی
۲۶۳	گفتار چهارم: راهبرد امنیتی دولت دوم ترامپ (۲۰۲۵-۲۰۲۶)
۲۶۴	بند اول: بازگشت سیاست فشار حداکثری
۲۶۴	بند دوم: تقابل با ایران و بازدارندگی منطقه‌ای
۲۶۴	بند سوم: حمایت از اسرائیل و جنگ غزه
۲۶۴	بند چهارم: حملات آمریکا به یمن و امنیت دریای سرخ
۲۶۵	بند پنجم: تداوم ائتلاف‌های امنیتی در منطقه خلیج فارس

فصل سوم: تحولات ژئوپلیتیکی، همکاری‌های امنیتی و رقابت‌های راهبردی در خلیج

فارس ۲۷۱

۲۷۲	مبحث اول: استراتژی‌های امنیتی کنشگران منطقه‌ای خلیج فارس
۲۷۵	مبحث دوم: همگرایی و واگرایی امنیتی در خلیج فارس و نقش شورای همکاری خلیج فارس
۲۷۷	گفتار اول: ژئوپلیتیک کشورهای شورای همکاری خلیج فارس
۲۷۸	گفتار دوم: ژئوپلیتیک شورای همکاری خلیج فارس در چارچوب راهبرد قدرت هژمون
۲۷۹	گفتار سوم: تحولات ژئوپلیتیکی و رویکردهای امنیتی شورای همکاری خلیج فارس
۲۸۰	بند اول: تحولات ژئوپلیتیکی مؤثر بر شورای همکاری خلیج فارس
۲۸۱	بند دوم: تحول رویکرد امنیتی شورای همکاری خلیج فارس
۲۸۱	بند سوم: همگرایی امنیتی و نقش قدرت‌های فرامنطقه‌ای
۲۸۲	بند چهارم: رقابت درونی و مسئله رهبری منطقه‌ای در شورای همکاری
۲۸۲	بند پنجم: ایران به عنوان عامل هویت‌بخش امنیتی شورا
۲۸۳	مبحث سوم: رقابت‌های راهبردی کشورهای حوزه خلیج فارس

۲۸۳.....	گفتار اول: رقابت ژئوپلیتیکی ایران و عربستان در خلیج فارس
۲۸۴.....	گفتار دوم: بحران‌های منطقه‌ای و تأثیر آن بر امنیت خلیج فارس
۲۸۴.....	گفتار سوم: شورای همکاری خلیج فارس و موازنه منطقه‌ای
۲۸۵.....	گفتار چهارم: همکاری‌های امنیتی شورای همکاری با ناتو
۲۸۵.....	مبحث چهارم: تحولات امنیتی نوین و اهداف ژئوپلیتیکی ایالات متحده در منطقه خلیج فارس
۲۸۷.....	گفتار اول: نقش آمریکا در ترتیبات امنیتی منطقه خلیج فارس
۲۸۷.....	گفتار دوم: اهداف ژئوپلیتیکی ایالات متحده در تعامل با شورای همکاری خلیج
۲۸۷.....	بند اول: مقابله با تهدیدهای نوین امنیتی
۲۸۸.....	بند دوم: جلوگیری از گسترش اشاعه هسته‌ای
۲۸۸.....	بند سوم: تقویت الگوی امنیت منطقه‌ای
۲۸۹.....	بند چهارم: تأمین امنیت انرژی و خطوط انتقال نفت و گاز
۲۹۰.....	گفتار سوم: همکاری‌های امنیتی شورای همکاری خلیج فارس
۲۹۰.....	بند اول: همکاری‌های شورا در حوزه امنیت داخلی
۲۹۱.....	بند دوم: همکاری‌های شورا در حوزه امنیت خارجی
۲۹۱.....	بند سوم: همکاری‌های نظامی
۲۹۲.....	مبحث پنجم: چشم‌انداز معماری امنیتی و تحولات آینده منطقه خلیج فارس
۲۹۳.....	گفتار اول: برنامه هسته‌ای ایران و معادلات امنیتی خلیج فارس
۲۹۳.....	گفتار دوم: تحول موازنه قدرت میان ایران و عراق و پیامدهای آن برای امنیت خلیج فارس
۲۹۴.....	بند اول: تحول موازنه قدرت پس از سال ۲۰۰۳
۲۹۴.....	بند دوم: پیامدهای ژئوپلیتیکی برای خلیج فارس
۲۹۵.....	بند سوم: همکاری اقتصادی و امنیت پایدار در خلیج فارس
۲۹۵.....	گفتار سوم: تقابل راهبردهای بازدارندگی در منطقه خلیج فارس
۲۹۶.....	بند اول: راهبرد بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران
۲۹۶.....	بند دوم: بازدارندگی ایالات متحده و حضور نظامی در خلیج فارس
۲۹۷.....	بند سوم: بازدارندگی متقابل و افزایش هزینه‌های درگیری
۲۹۷.....	بند چهارم: رقابت بازدارندگی میان ایران و اسرائیل
۲۹۸.....	بند پنجم: بازدارندگی و امنیت منطقه‌ای
۲۹۸.....	مبحث ششم: رفتار امنیتی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس
۲۹۹.....	گفتار اول: قدرت بازدارندگی ایران و امنیت خلیج فارس
۲۹۹.....	بند اول: مفهوم بازدارندگی در مطالعات امنیتی

بند دوم: مؤلفه‌های قدرت بازدارندگی ایران در خلیج فارس.....	۲۹۹
بند سوم: بازدارندگی و موازنه امنیتی در خلیج فارس.....	۳۰۰
بند چهارم: بازدارندگی، امنیت انرژی و تنگه هرمز.....	۳۰۰
مبحث هفتم: تحلیل سیاست امنیتی آمریکا و پیامدهای آن برای معماری امنیتی خلیج فارس.....	۳۰۰
گفتار اول: اهداف اعلامی ایالات متحده و تحولات دیپلماتیک پیش از درگیری.....	۳۰۲
گفتار دوم: جنگ دوازده‌روزه اسرائیل و حملات آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران.....	۳۰۳
گفتار سوم: حملات آمریکا و اسرائیل به ایران در جنگ دوم.....	۳۰۳
گفتار چهارم: اهداف اعلامی عملیات نظامی مشترک ایالات متحده و اسرائیل علیه ایران.....	۳۰۴
گفتار پنجم: پیامدهای امنیتی جنگ دوم اسرائیل و ایالات متحده با ایران.....	۳۰۵
گفتار ششم: تشدید جنگ روانی و اهداف سیاسی اعلامی.....	۳۰۶
گفتار هفتم: گسترش ابعاد منطقه‌ای درگیری.....	۳۰۶
گفتار هشتم: تشدید درگیری‌ها و گسترش دامنه اهداف نظامی.....	۳۰۷
گفتار نهم: پیامدهای امنیتی.....	۳۰۸
گفتار دهم: تشدید حملات به زیرساخت‌های راهبردی و روند حرکت به سوی آتش‌بس.....	۳۰۹
گفتار یازدهم: آغاز روند آتش‌بس و تداوم بی‌اعتمادی.....	۳۰۹
گفتار دهم: تشدید مجدد تنش‌ها پس از آتش‌بس و رویارویی در خلیج فارس.....	۳۱۱
گفتار یازدهم: مواضع ایالات متحده و ایران در دور دوم رویارویی نظامی (۲۰۲۶).....	۳۱۲
گفتار یازدهم: تحلیل تحولات خلیج فارس در پرتو رویارویی آمریکا و اسرائیل با ایران.....	۳۱۴
گفتار دوازدهم: تحلیل تحولات خلیج فارس در پرتو رویارویی آمریکا و اسرائیل با ایران.....	۳۱۶
گفتار سیزدهم: چالش‌ها و آینده بازدارندگی در خلیج فارس.....	۳۱۷
گفتار چهاردهم: چالش‌ها و چشم‌انداز امنیت منطقه خلیج فارس.....	۳۱۸
گفتار پانزدهم: چالش‌های امنیتی نوظهور در منطقه خلیج فارس.....	۳۱۹
گفتار دوازدهم: الزامات تحقق امنیت پایدار در منطقه خلیج فارس.....	۳۲۲
مبحث هشتم: چشم‌انداز آینده امنیت منطقه خلیج فارس.....	۳۲۴

بخش سوم: تحولات سیاسی، نظامی منطقه خلیج فارس (۱۹۸۵-۲۰۲۶)..... ۳۳۳

فصل اول: پایان جنگ ایران و عراق و بازآرایی نظم منطقه‌ای (۱۹۸۵-۱۹۹۰)..... ۳۳۳

مبحث اول: تحول راهبردها و عملیات‌های نظامی ایران و عراق.....	۳۳۶
گفتار اول: تغییر راهبردهای نظامی ایران و عراق.....	۳۳۸
گفتار دوم: عملیات‌های سرنوشت‌ساز و تغییر موازنه جنگ.....	۳۴۰